

ТЕ ТО АД

Топлификација АД повеќе од десет години се обидува да реализира инвестиција за когенеративна гасна централа во Скопје.

Помеѓу 1997 и 2001 година Топлификација за партнер го имаше Electricity de France (EDF), Француското државно електростопанство. И кога сите подготовки за инвестицијата беа завршени, заради домашни проблеми иницијативата пропадна.

Вториот обид беше помеѓу 2003 и 2006 година со Руската приватна компанија ИТЕРА, сопственик на повеќе извори на гас во Русија, од кои најголемиот е 30 милијарди м3 годишно. Пред потпишувањето на договорот за градба, кога Рускиот партнер имаше обезбедено 104 милиони евра кредит од германската ЛББ банка, Руската држава донесе закон со кој само ГАЗПРОМ може да извезува гас од Русија, а сите други иматели на гас мораат да продаваат на домашниот пазар. Бидејќи идеата на ИТЕРА беше да продава свој гас во објектот во Македонија, после донесувањето на овој закон таа немаше мотив за реализација на инвестицијата и својот дел од проектот го продаде на друга руска фирма СИНТЕЗ ГРУП.

Сегашниот партнер на Топлификација АД, СИНТЕЗ ГРУП, основно е во нафтената дејност, а во моментот кога го презеде проектот во Скопје ја почна својата активност во електроенергетскиот сектор и во Руската Федерација.

Проектот почна да се реализира преку специјално за таа намена формирано акционерско друштво ТЕ ТО АД, во кое Топлификација АД поседува 20% од акциите, а СИНТЕЗ 80% од акциите.

Во мај 2007 година беше потпишан договорот за градба со конзорциум од две фирми: Мултинационалната компанија Алстом и Турската компанија ГАМА. Вкупната вредност на договорот за изградба “клуч на рака“ е 136 милиони евра.

Топлификација АД со својот дел од финансирање на проектот во висина од околу 27,2 милиони евра го обезбеди со околу 8 милиони евра добиени од продажба на акциите кој ги поседуваше во Комерцијална Банка АД и со околу 19 милиони евра кредит од Комерцијална Банка АД. Акциите во Комерцијална банка АД, Топлификација АД ги има купено во почетокот на 90-тите години на минатиот век, како последица на тогашните правила во банкарскиот сектор за одреден однос на акции во банката и кредити кои можат да се користат од истата банка. Така стекнатиот имот во акции во почетокот на 90-тите години Топлификација АД реши да го вложи во проектот ТЕ ТО АД во моментот кога вредноста на акциите на банката беше најголема на пазарот.

За обезбедување на кредитот во Комерцијална Банка АД се користи хипотека на имотот на Топлификација АД во ТЕ ТО АД, акции на Топлификација АД кои околу 100 акционери ги заложиле како гаранција и управната зграда на Топлификација АД.

За потребните додатни вложувања во проектот е користен одреден дел средства од средствата за амортизација одобрени во цената на топлинската енергија.

Комбинираната гасна електрична ТЕ ТО АД има електрична моќност од 227 MW и 160 MW топлинска моќност. Во добри пазарни услови за електричната енергија може да произведе околу 1,8 TWh електрична енергија, или околу 30% од денешното домашно производство на електрична енергија и околу 350 GWh топлинска енергија или околу 50% од денешното производство на Топлификација АД.

Иако проектот ТЕ ТО АД е прв приватен, пазарно ориентиран електроенергетски објект во регионот, тој ќе има огромно значење и за Македонскиот електроенергетски систем, за развојот на гасификациониот систем и за топлификациониот систем на Град Скопје.

Постоењето на таков електроенергетски капацитет во центарот на електричната потрошувачка на државата значително ја зголемува стабилноста на системот, ги намалува загубите на електрична енергија во преносниот систем и на државата, после 30 години и обезбедува ново големо домашно производство на електрична енергија. Намалувањето на загубите во преносниот систем на државата може да достигне до половина од просечното годишно производство на ХЕ Козјак.

Повеќе од 15 години потрошувачката на природен гас во државата е на ниво од околу 100 милиони м³ годишно. Тоа е сериозен проблем да се обезбеди прифатлива цена во набавките на гасот и да се намалат трошоците во транспортот на гасот во државата. Со новите 350 милиони м³ гас кои ТЕ ТО АД треба да ги троши годишно позицијата на државата во преговорите за снабдување со гас ќе биде значително подобрена, а трошоците за транспорт на гас во државата значително намалени.

Со новите 160 MW топлинска моќност во ТЕ ТО АД топлификациониот систем на Град Скопје е обезбеден со извори во наредните 15 години. Топлината која ТЕ ТО АД ќе ја продава на топлификациониот систем на градот ќе биде со цена 5% пониска од цената на топлината произведена во топланите на Топлификација АД само по основ на горивото.

Можеби најголемото значење на ТЕ ТО АД е пораката до сериозните странски инвеститори дека во Македонија приватни инвеститори можат да реализираат сериозен електроенергетски објект како “грин филд инвестиција”, што до овој момент не беше случај во сите земји во регионот.

ТОПЛИФИКАЦИЈА АД